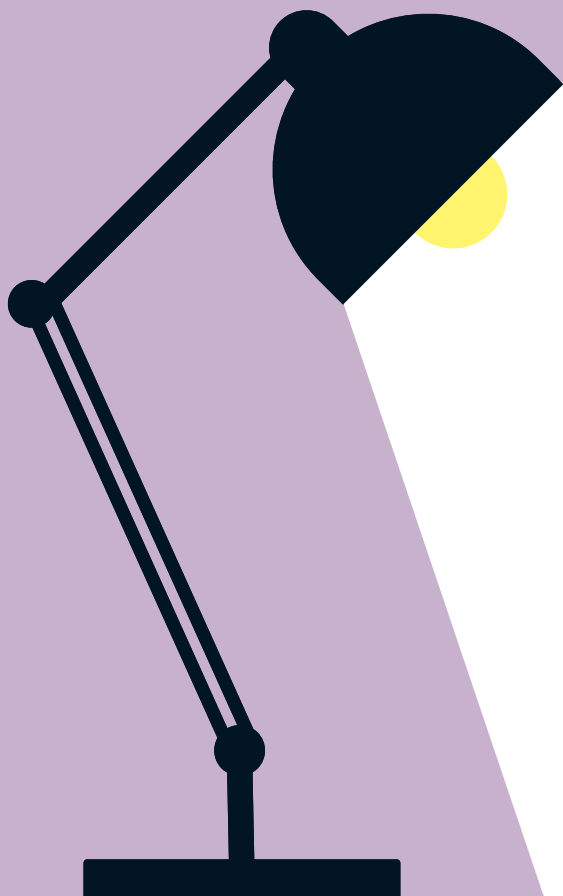

biblioteca
Flanagan

Només Flanagan

Andreu Martín
Jaume Ribera

fanbooks

ANDREU MARTÍN
JAUME RIBERA

NOMÉS
FLANAGAN

Fanbooks

© Andreu Martín i Jaume Ribera, 2000
© d'aquesta edició: Edicions 62, S. A., Fanbooks, 2022
Av. Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona

www.fanbooks.cat
fanbooks@grup62.com

Aquest llibre es va publicar per primera vegada
a Columna Edicions l'any 2000.

Primera edició en aquest segell: octubre del 2022
ISBN: 978-84-19150-13-4
Dipòsit legal: B. 14.158-2022
Imprès a Catalunya

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

1

El cadàver del Manolo em mirava amb els ulls esbatanats. No tenia la mirada perduda, com diuen que passa als morts: aquest no em treia la pupilla del damunt, de manera obsessiva, com aquells retrats sinistres que et van seguint amb la vista, insistents i impertinents. I no gosava abaixar-li les parpelles: em feia por ficar-li un dit a l'ull, fer-li mal, bajanades, ja ho sé, però no estava tranquil i els nervis m'impediien pensar amb claredat.

De manera que vaig ser jo qui finalment va mirar cap a una altra banda. Desassossegat, frenètic, amb ganes d'acabar d'una vegada. Em vaig eixugar les mans als pantalons perquè la suor feia relliscar el mànec de la pala amb què cavava la fossa. Mentre prenia aire (una mena de sospir tremolós), vaig aprofitar per guaitar al voltant. Res. Ningú no venia corrents a preguntar-me què dimonis estava fent. Cap helicòpter no baixava en picat cap a mi, ni s'encenia una bateria de focus enlluernadora mentre resonava el bram d'un megàfon: «No et moguis! Quiet! No tens escapatòria! Policia!». Res. El Fangar dels Enamorats, aquell dijous assenyalat de final de la Copa d'Europa a la tele, estava desert. Una lluna entre boires encenia i apagava, dalt de tot de la muntanya, la silueta sinistra de les ruïnes de la Tèxtil. Als meus peus, el Barri era una ombra trencada, en tenebres, sense neons, gairebé sense fanals. Un barri pobre, modest, insignificant, a la perifèria de la

gran ciutat. Més enllà, els fars de cotxes que circulaven per l'autopista.

Vaig continuar aprofundint el forat. Costa més del que us penseu, cavar una tomba.

«Ets un fugitiu, Flanagan», pensava. «Aquests últims mesos t'has convertit en un fugitiu».

La meva fugida cap endavant va començar després de Setmana Santa, quan vaig trencar amb la Blanca. I a partir d'aquell moment ja no havia deixat de córrer. Trist i moix primer, aprensiu després, quan els companys de classe van començar a insistir perquè aturés el Mateu Mas; escagarrinat des d'aquella mateixa tarda, quan havia passat el que havia passat amb el Mateu Mas (però val més que no en parli, d'això, m'estimo més parlar de la Blanca).

La Blanca Online, sí, ja sabeu qui vull dir, aquella que sempre anava sobre patins, la meva última... nòvia? Parella? No trobo la paraula adient: totes em semblen massa tremendes. Si m'haguessin preguntat si era alguna d'aquestes coses, ho hauria negat de totes totes, és clar.

Aparentment, la ruptura havia estat suau, civilitzada, indolora, inolora, inodora i insípida. Després de Setmana Santa, com us deia, la Blanca em va comunicar que la seva família es canviava de pis, que se n'anaven cap a un barri millor. I tots dos ho vam encaixar amb una esportivitat i una enteresa que gairebé semblaven indiferència. Ja feia temps que s'havia instal·lat entre nosaltres una mena d'apatia. Érem molt lliures, no sé si m'explico. Dèiem que ens estimàvem tant, que érem una parella tan sòlida i ben avinguda, que no calia que sortíssim sempre junts, no calia que ens féssim petons a tothora, no calia que féssim manetes, ni tan sols calia que parléssim per saber el que pensava l'altre. De manera que mai no ens fèiem petons

ni se'ns veia agafats de la mà, no sortíem junts gairebé mai i, quan ho fèiem, no parlàvem. I si de cas parlàvem era per explicar-nos que ella o jo havíem conegut una altra persona ben interessant, i així quedava ben clar que érem més adults, civilitzats i lliures que els mateixos adults.

Ben mirat, no sé en què ens basàvem per dir que érem nòvios, o parella, o el que fos que diguéssim. Atès aquest estat de coses, no és gens estrany que, arribat el dia de la ruptura, ens comportéssim com dos sòmines.

—Que la meva família es canvia de barri.

—Ostres, que malament.

—És que volen anar a un barri millor.

—Ah. És clar.

—Em sabrà molt de greu no veure't més. Vull dir, més sovint.

—Quin pal, tu.

—Què fem avui?

—No ho sé. Què et sembla? Anem al cine?

—No ho sé. A tu et ve de gust?

—No ho sé. I a tu?

Amb sorpresa mútua, tots dos vam descobrir que ja ens estava bé. Potser perquè després d'un any de sortir junts, totes les passes endavant que ens quedaven per fer semblaven massa amenaçadores. No ho sé. Potser m'hauria agradat que ella insistís una mica. Potser hauria d'haver insistit jo.

El cas és que ara em trobava en llibertat i en oferta, com qui diu, i em deia que no estava gens interessat a tornar-me a enrotllar amb ningú. Argumentava que un detectiu com cal no ha de tenir parella, que no s'hi valia passar de veure'm obligat a demanar permís a la mama

per anar a fer unes investigacions, a haver d'ajornar l'interrogatori d'un sospitós perquè la dona s'entesta que l'acompanyis al Pryca a comprar detergent. Un detectiu com cal, en tot cas, s'ha d'enamorar volcànicament d'alguna noia desvergonyida, i millor si al final resulta que és la culpable del cas que està investigant. Això sí que dona lloc a comiats interessants. Com el Sam Spade dient a la Brigid O'Shaugnessy: «T'estimo, però t'he de denunciar. Potser et cauran vint, trenta anys de presó. T'estaré esperant. I, si et pengem, ploraré per tu».¹ Vergonya ens hauria de fer, a mi i a la Blanca.

Tractava de convence'm amb aquestes raons i anava repetint dintre meu, com un mantra, «Mai més no tornaré a caure-hi, mai més, mai més», i volia creure que la separació no m'havia afectat ni poc ni gens, però la veritat era que darrerament estava fent coses estranyes. Des que va marxar la Blanca, que acceptava tota mena de casos estraforaris. Qui, si no jo, va desemmascarar el perillós predelinqüent de P4 que robava les diademes a la cosineta de la Maria Gual? Qui va localitzar i destruir els originals de les fotografies on es veia el Jordi Castells fent manetes amb la millor amiga de la seva xicoteta actual? El Flanagan, és clar.

Ja se sap. El Flanagan fa aquesta mena de treballets a canvi d'una mica de pasta. El Flanagan és molt popular, a l'Institut. Diuen que va de detectiu privat. Per això li diuen Flanagan. Per això, inevitablement, els companys de classe que havien patit els atacs a punta de navalla del Mateu Mas havien recorregut al Flanagan per fer justícia (però bé, deixem el Mateu Mas, perquè, en aquell moment, si en alguna cosa em negava a pensar era en el Mateu Mas).

1. *El Falcó Maltès*. Dashiell Hammet.

El cas és que aquesta política d'acceptar el que fos només per tenir la ment ocupada i no pensar en la Blanca m'havia portat fins al lloc on era ara: el Fangar dels Enamorats, fent un enterrament clandestí quan l'endemà tenia examen final de mates.

Aquell mateix matí, el Cañete m'havia dit que la seva tieta em volia contractar. I jo, com si l'endemà no tingués examen, que li contesto que molt bé, que sí, que l'aniria a veure a la tarda. Per què no?

Era un fugitiu, em sembla que ja ho he dit. I quan una de les ombres que em perseguïen —el record de la Blanca— començava a afluir la carrera, vet aquí que de sobte n'apareixia una altra per prendre el relleu.

La Nines.

La Nines que no parava de trucar.

—*Juanitu*: que t'ha trucat la Nines.

—Avui t'ha tornat a trucar la Nines.

—*Juanitu*: que ja has trucat a la Nines? Et busca com desesperada. Que diu que et necessita. —La meva germana Pili hi posava cursiva, a aquestes paraules—: *Que diu que et necessita*. —Des que té nòvio i s'ha fet gran, la meva germana s'ha tornat una mica estúpida. Tant que ens aveníem quan em feia de secre.

La Nines. Aquella nena de la part alta de la ciutat, que vivia en una mansió que semblava de ciència-ficció, amb ascensor privat i tot. La *pija* dels ulls color tabac ros. Em posava molt nerviós pensar en la Nines. No hi pensem. Ni en la Nines ni en el Mateu Mas. Hi havia temes tabú, en aquella època de recerca desesperada de casos per investigar. Excepcions que confirmaven la regla d'acceptar el que fos, quan fos i com fos.

Vaig clavar la pala a terra. Valia més que no m'entre-

tingués amb cabòries. Feia molta xafogor i el Manolo ja feia dos dies que era mort i unes hores fora de la nevera. No sé si m'enteneu: no volia haver d'acabar de fer el forat tapant-me el nas amb un mocador.

Havia conegut el Manolo aquella mateixa tarda, en acudir a la cita amb la senyora Cañete.

Vivia a les Torres.

Fa molts anys, les Torres havien estat cases d'estiueig de gent benestant de Barcelona. Segones residències amb jardins, hortes i tàpies que separaven les unes de les altres per delimitar territori i preservar intimitat. Una mena d'urbanització *avant-la-lettre* (si em permeteu la pedanteria). Els seus habitants van fugir d'allà definitivament als anys cinquanta, quan van començar a edificar els blocs de pisos econòmics que van acabar configurant aquest barri. Avui, les rengleres de xalets són com una flota decadent i atrotinada resignada al naufragi. La de la senyora Cañete, amb la façana bruta, esquerdada i amb una finestra barrada amb taulons de fusta en substitució d'un vidre trencat, semblava un monstre borni enfonsant-se lentament, resignat, sense esma ni per demanar auxili, sota la vegetació salvatge del jardí del davant.

I, si la casa semblava un monstre, la senyora Cañete tenia tot l'aspecte de ser l'autèntica *maruja* zombi. Seca, escabellada, esdentegada, amb bata d'estampat de flors, sabatilles de pelfa i un solc al front, profund com un cop de destreal, de tant arrufar les celles i sospitar de tothom. L'interior de la casa podia a una barreja de coliflor bullida i pets mal ventilats. El terra estava encatifat d'un aglomerat d'engrunes de pa, peles de fruites variades, trossos de paper i retalls de roba, caps de cartró i ampolles de plàs-

tic esclafades, tot cimentat amb pols negra del carrer. Aquest teixit també protegia els mobles, sobre els quals havien col·locat una atapeïda ornamentació consistent en les restes d'uns quants dinars i esmorzars per damunt de les quals voleïava una multitud d'insectes de diferents espècies.

Jo arrufava el nas per demostrar que no m'agradava el decorat i ella arrufava el nas per demostrar que no li agradava jo.

—Tu ets el detectiu? Però quina edat tens?

—Soc detectiu dels que tenen edat de cobrar una tarifa mòdica. Si vol parlar amb el meu mestre Marlowe, l'hi presentaré, però li sortirà a cinquanta mil l'hora.

La dona ho va entendre perfectament. La Seguretat Social no li donava prou per pagar-se un detectiu de cinquanta mil peles l'hora.

—Això em passa per refiar-me del ximple del meu nebot —va rondinar—. Bé, suposo que m'hi hauré de conformar.

En un altre moment, m'hauria negat a col·laborar amb aquella bruixa, sobretot si pensem que l'endemà tenia un examen. Però ja us he dit que no anava fi, jo, aquella temporada.

—Què s'ha de fer? —li vaig demanar, mirant d'adoptar un posat professional mínimament digne.

—Vull que esbrinis qui ha mort el meu Manolo.

Glubs. Allò era més seriós del que jo havia previst.

—Han mort el seu Manolo? —vaig preguntar—. Com l'han mort?

—L'han enverinat.

—Enverinat? Amb què?

—No ho sé, amb què! —es va impacientar—. Si ho sa-

bés, ja estaria a mig camí de saber qui ho ha fet! Vine. El vols veure?

—Que si el vull veure? —em va sortir una veu com si hagués posat els dits en un endoll.

—Vine.

Ja m'havia agafat de la mà i m'estirava cap a la cuina.

—No, no, senyora, si no cal, si me la crec! —protestava jo, resistint-m'hi.

És molt difícil tenir una cuina endreçada, en soc conscient. Hi ha cases netíssimes que tenen cuines impresentables. Però, al costat d'aquella cuina, la resta de la casa era un hotel de cinc estrelles. Allà, el tapís de porqueria que cobria el terra tenia un component enganxifós sobre el qual les sabates feien rec-rec-rec. Vaig tenir por de quedar-m'hi atrapat per sempre, com en un paper atrapamosques, o fins i tot d'ensorrar-m'hi lentament, com a les arenes movedisses que surten a les pel·lícules d'aventures.

La dona es dirigia ben decidida cap a un frigorífic digne del laboratori del doctor Frankenstein. Segur que era ple de cervells humans. Era un frigorífic que semblava tenir vida pròpia: es bellugava amb un tremolor que em va fer pensar en la rumba, o el mambo, o algun d'aquests ritmes caribenys.

—Mira, fill, mira el Manolo!

La senyora Cañete pràcticament em va clavar el nas en el Manolo, que compartia aquell allotjament provisional amb un pollastre, un tetrabric de taronjada obert i una safata de fetge de xai.

El Manolo (uf!) era un gat fati, completament negre a excepció d'una taca blanca ben curiosa que li dibuixava la forma d'una banya al front. Com una coma, com un ac-

cent sobre l'entrecella, gairebé un signe d'interrogació. Duia un collar de cuiro reblat amb punxes metàl·liques. Tenia els ulls oberts, el pèl de punta com un eriçó i una cara de mala llet que feia feredat.

—Pobre, l'animal més noble que mai he conegut, assassinat per uns desaprensius —va gemegar la senyora Cañete—. Me l'han enverinat.

Pel que es veia, el dia anterior, quan el Manolo va tornar a casa anava de canto i semblava molt malalt. Va morir poca estona després.

—Com un pollet —insistia la senyora Cañete amb llàgrimes als ulls—. Com un pollet.

A mi em feia gràcia que digués que un gat s'havia mort com un pollet. Em feia pensar en el Silvestre i el Piolín.

—Eehh... —vaig dir, intentant apartar la mirada de l'esguard ferotge i congelat del Manolo—. Per què no el duu a un centre veterinari, que li facin l'autòpsia? Vull dir: i si ha mort de mort natural?

—Però tu saps el que val una autòpsia? Et penses que tinc una màquina de fer bitllets a casa? No em calen autòpsies! L'han enverinat. Per cert: vols prendre res? Una mica de taronjada?

Vaig negar movent el cap amb tanta energia que em vaig despentinar.

—Bé, doncs vull que en trobis el responsable. —Em va semblar que volia afegir, en to sinistre: «De la resta, ja me n'encarregaré jo».

Podia imaginar-me perfectament aquella dona esquarterant el culpable per encabir-lo a la nevera.

—Sospita d'algú? —vaig preguntar.

La senyora Cañete va beure un glop de taronjada i, contra tot pronòstic, no va celebrar-ho amb un rot.

—Ha pogut ser qualsevol dels meus veïns. Són gent ben bèstia. El senyor Masquer, per exemple, el de davant. No podia suportar que el seu gos marieta fugís corrents quan el meu Manolo volia jugar amb ell. Deia que el Manolo volia matar el seu Pitiminí. Pitiminí, t'imagines, quin nom, per a un gos? O la Torrelles, la guillada de la casa de la dreta. Creu en els esperits. Diu que els gats negres són l'encarnació del dimoni. Es posava histèrica quan veia el Manolo. —La senyora Cañete es va llançar amb entusiasme a fer una imitació sagnant de la seva veïna que, segons semblava, era papissota—: «Tregui-me'l de la vista!», xisclava. «Zi el torno a veure, el ruizaré amb aigua beneïta i ez quedarà zenze gat».

—Potser el va ruixar amb aigua beneïta —vaig suposar sense separar els llavis.

—Què has dit?

—No res, no res. Continuí, continuí.

—O els Prada, els de l'esquerra. Total, perquè un dia el Manolo se'ls va colar a les golfes i se'ls va pixar als dipòsits de l'aigua.

—Bé. —Jo anava apuntant les dades en una llibreta. «Masquer (gos gai = Pitiminí), Torrelles (neuròtica espiritista), els Prada (intoxicats venjatius)». Gent poc tolerant, era ben clar. Com era clar que, definitivament, no calien autòpsies per constatar que aquell gat l'havien emmetzinat. L'única cosa estranya era que no l'haguessin emmetzinat abans.

—Vull saber qui ha estat, d'acord?

—D'acord, d'acord. —No tenia ni idea de com m'ho faria, però ja se m'acudiria alguna cosa.

—I també hauràs de fer una altra feina. No vull que cap d'aquests brètols tingui la satisfacció de saber que el

Manolo és mort. De cap manera. Que es pensin que el tinc a casa i que pot tornar a sortir en qualsevol moment. Si l'enterro a l'eixida, em veuran, ho entens? Es passen el dia espiant-me! De manera que, per començar, vull que fiquis el Manolo dins d'aquesta bossa d'esports tan maca que duus i que el treguis de casa i l'enterris sense que ningú ho sàpiga.

Bé, en descàrrec meu he de dir que em va pagar aquesta part de la feina a l'avançada. No gaire: la quantitat justa que em faltava per recarregar la targeta del mòbil i continuar comunicat amb el món.

Hores després, envoltat per aquella nit fosca de juny, donava per acabat el forat i, mentre em carregava d'ànims per agafar l'animaló amb la punta dels dits, em demanava com ho faria per trobar el gaticida.

Trucant a les portes i optant per la via directa. «Bona tarda. Estem fent una enquesta sobre animals de companyia. Darrerament, ha enverinat algun gat?».

O posant micròfons a les cases veïnes i esperant que recordessin enmig de rialles diabòliques com s'ho havien fet per assassinar el Manolo.

No m'animava a tocar el cadàver del gat. Em feia fàstic, què voleu que us digui.

Aquell animal tan negre, amb aquell collar tan característic i aquella taca tan curiosa i definida al front.

I si...?

Se'm va acudir una idea esbojarrada. Una d'aquelles idees que provoquen discussions amb tu mateix, gairebé en veu alta: «No fotis», «És massa fort», «T'has tornat boig», «Sí, home, per què no ho proves?».

Vaig tancar els ulls i, a les palpentes i reprimint un principi de nàusea, vaig descordar el collar del gat i me'l

vaig ficar a la butxaca. Vaig treure de la motxilla la instamàtic de tres rals que sempre duia amb mi per si de cas (per si els gats!) i vaig fer una foto del cadàver. *Xaf*, el llampec del flaix. Després, somrient per la idea que se m'havia acudit, vaig empènyer l'animal cap a la fossa amb la punta del peu i el vaig cobrir de terra.

La pols a la pols, les cendres a les cendres, *requiescat in pace*, amén. I ja estava. El gat de la senyora Cañete havia tingut el seu funeral furtiu, lluny de les mirades del món en general i de les dels seus veïns en particular. Si n'ignoraven la mort, seria com si estigués una mica viu. El culpable, fos qui fos, pensaria que podia sortir en qualsevol moment per pixar-se al seu plat mentre dinava, o per menjar-se gossos crus, o per convertir-se de cop en dimoni banyut i pudent. Suposo que aquesta era la intenció de la senyora Cañete.

Vaig picar de mans per espolsar-me-les. La primera part del cas, solucionada.

Vaig deixar la pala a l'obra d'on l'havia tret i vaig baixar ràpidament cap al Barri.

Quan em vaig sorprendre corrent, vaig haver de reconèixer que estava espantat, que tenia por. Els carrers eren com congostos foscos i amenaçadors, cada cantonada podia amagar una sorpresa.

Bé, no exactament sorpresa. Més aviat un ensurt. No hi ha sorpresa quan saps què és el que tems. Cap fugitiu no s'estranya de trobar-se corrent. I el que jo temia (encara que no volgués ni parlar-ne, ni pensar-hi) era la presència del Mateu Mas.

—Què et passa, Flanagan? —m'havia dit aquell matí l'Ariño, un company de classe—. Que tens por del Mas?

I jo, idiota, en comptes de respondre-li que sí que en

tenia, de por, és clar que en tenia, perquè soc humà i susceptible de tenir tanta por com el qui més, havia exclamat: «Jo? Por del Mateu Mas? Per què n'hauria de tenir? Qui té por del Mateu Mas?».

I m'havia posat a cantar «Qui té por del Mateu Mas» amb música de «Qui té por del llop?». I el Mateu Mas havia entrat a classe i m'havia sentit. Hi ha mirades que maten, i d'altres que de moment no ho fan però que anuncien l'execució imminent. Aquesta era la mena de mirada que m'havia clavat el Mateu Mas amb aquells ulls carregats de pèssimes intencions. Havia premut els llavis i les barres, i li havien sortit aquelles prominències sota les orelles, com si estigués serrant les dents tan fort que d'un moment a l'altre li haguessin de petar.

Aleshores ja teniu el Flanagan fent el pallaso, saltant i ballant i canviant la lletra de la cançó, tot d'una convertida en jota aragonesa: «*¡Nos han dejao solos a los de Tudela, por eso cantamos de cualquier manera...!*».

L'amenaça del Mateu planava sobre meu com un voltor sobre un cadàver en descomposició. Irradiava unes vibracions elèctriques que feien trepidar els vidres i que arrencaven espurnes dels endolls. Em vaig escapolar de classe cinc minuts abans que acabés amb l'excusa d'un mal de ventre sobtat i, en sortir, vaig sentir al meu darrere un escataineig de gallina. Algun dels meus companys que havia vist massa pel·lícules americanes i havia après que l'escataineig és una manera d'insultar els covards.

Era un Flanagan indigne i covard el que circulava pels carrers del Barri aquella nit, nois, em sap greu haver-ho de reconèixer. Sabia que el Mateu Mas me la tenia jurada i que tard o d'hora vindria a trobar-me armat amb la seva mítica navalla de molles. I em sentia incapaç de fer-li

front. Perquè pensava que contra aquella bèstia no s'hi valia l'enginy ni l'astúcia. Només la força bruta.

Però no en vull parlar, encara, d'això. Al cap i a la fi, aquella nit no me'l vaig trobar, el Mateu Mas. No va passar res, aquella nit, tret que vaig enterrar un gat.

L'endemà seria un altre dia.

El dia que no podria evitar de cap manera trobar-me amb el Mateu Mas.